Giao lưu quốc tế về văn hóa nghệ thuật và việc giữ gìn bản sắc dân tộc

Nguyễn Thị Kim Liên (*)

Nhân loại đang bước vào thế kỷ XXI- thế kỷ của nền kinh tế tri thức, một thế kỷ bùng nổ thông tin và hội nhập kinh tế quốc tế, vì vậy không một dân tộc nào có thể sống trong tình trạng phong bế về văn hóa. Đặc biệt, Việt Nam nằm trong khu vực giao thoa giữa các nền văn minh phương Đông và phương Tây, chịu sự tác động trực tiếp của các quan hệ quốc tế vừa phong phú, hấp dẫn, vừa gay gắt, phức tạp hiện nay.

Trong quá khứ, Việt Nam bao giờ cũng sẵn sàng đón nhận những giá trị văn hóa từ bốn phương. Chúng ta từng có khả năng hòa nhập quốc tế nhưng không đánh mất mình. Nhờ ở tinh thần khoan dung và rộng mở, dân tộc ta đã tạo được một bộ lọc tinh vi, thu hút được những gì tinh túy của các nền văn hóa khác mà không bị đồng hóa. Ngày nay, khi toàn cầu hóa đang trở thành một xu thế khách quan, đặc biệt là về kinh tế và công nghệ thì nguy cơ xói mòn bản sắc dân tộc là rất lớn.

Thành phố Hồ Chí Minh là một thành phố công nghiệp trẻ, đất rộng, người đông. Ngay từ buổi sơ khai, Sài Gòn đã là địa bàn chiến lược quan trọng nhất của khu vực phía Nam, và cũng từ rất sớm Sài Gòn – thành phố Hồ Chí Minh đã trở thành trung tâm chính trị, kinh tế, văn hóa của cả vùng Nam Trung Bộ và Nam Bộ, là cửa ngõ và đầu mối giao lưu quốc tế. Điều này có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với việc giao lưu văn hóa nghệ thuật ở trong và ngoài nước. Tuy chỉ mới hơn 300 năm hình thành và phát triển, nhưng thành phố Hồ Chí Minh đã có một nền văn hóa nghệ thuật phong phú, đa dạng, mang đậm đặc trưng vùng đất phương Nam. Có được điều này, một mặt nhờ vào bản lĩnh kiên cường, tinh thần phóng khoáng, năng động, sáng tạo và khoan dung vốn có của con người nơi đây. Mặt khác, đó là kết qủa tích cực của qúa trình giao lưu, tiếp biến và hội tụ những cái hay, cái đẹp, cái tiến bộ của các nền văn hóa khác nhau để làm giàu thêm cho mình. Với vị trí địa lý có cảng và sân bay quốc tế, thành phố Hồ Chí Minh là nơi giao nhau của các luồng văn hóa và chịu ảnh hưởng sớm, sâu sắc văn hóa phương Tây cả về mặt tích cực và lạc hậu nhưng cuối cùng vẫn không bị hoà tan, biến sắc; trái lại, vẫn giữ được bản sắc, bản lĩnh, làm nên một nền văn hóa mang đậm nét đặc trưng của văn hóa nghệ thuật thành phố Hồ Chí Minh.

Tuy nhiên, những năm gần đây, do tác động của cơ chế thị trường, ảnh hưởng của xu thế toàn cầu hóa... nền văn hóa nghệ thuật ở đây ngày càng có những bước chuyển biến rõ rệt. Sự xâm nhập ồ ạt của các yếu tố ngoại sinh đã gây nên sự kích thích để văn hóa nghệ thuật của Thành phố phát triển, tạo nên một nền văn hóa nghệ thuật đa dạng màu sắc, mới lạ, sôi động và đầy hấp dẫn, đáp ứng nhu cầu thưởng thức nghệ thuật ngày càng cao của công chúng Thành phố. Nhưng, sự mở cửa giao lưu, hội nhập không chỉ mang đến những mặt tích cực, thuận lợi, mà còn gây nên không ít những trở ngại trên bước đường phát triển của nền văn hóa dân tộc. Đó là, nguy cơ “lai căng”, "sùng ngoại",“ phương Tây hóa”, đánh mất bản sắc dân tộc, coi thường và làm đứt gẫy truyền thống dân tộc. Các loại hình nghệ thuật truyền thống như hát bội, cải lương, đờn ca tài tử...một thời đã được xem là "quốc hồn, quốc tuý", là đặc trưng của người dân sông nước phương Nam đang ngày càng phai nhạt. Phải làm sao giữ được bản sắc văn hóa dân tộc lại vừa tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại mà không bị lai căng, không bị mất gốc là vấn đề đặt ra hết sức bức thiết.

Đảng và Nhà nước ta luôn xác định: giao lưu văn hóa nghệ thuật là một trong những hoạt động có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với sự phát triển văn hóa dân tộc. Trong quá trình xây dựng và phát triển nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, việc đẩy mạnh giao lưu văn hóa nghệ thuật đúng hướng sẽ góp phần to lớn vào việc khẳng định bản sắc và bản lĩnh dân tộc, đồng thời là cơ hội và điều kiện để chúng ta đổi mới và nâng cao tính hiện đại và tính

quốc tế của văn hóa nghệ thuật Việt Nam nói chung và văn hóa nghệ thuật thành phố Hồ Chí Minh nói riêng.

Khi nghiên cứu lịch sử văn hóa Sài Gòn - Thành phố Hồ Chí Minh, các nhà khoa học đều có chung nhận xét: Lịch sử văn hóa Sài Gòn - Thành phố Hồ Chí Minh tự nó đã mang sẵn những phẩm chất của chủ nghĩa yêu nước truyền thống Việt Nam cộng với tinh thần cách mạnh trong quá trình đấu tranh liên tục với các loại kẻ thù để tồn tại và chiến thắng; tự nó đã hình thành những con người năng động, sáng tạo giàu ý thức cộng đồng dân tộc được hình thành trong quá trình để chiến đấu và xây dựng Thành phố; tự nó đã hình thành nền văn hóa mang đậm bản sắc dân tộc được tiếp sức thêm bởi chủ nghĩa Mác- Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Lịch sử văn hóa Sài Gòn - Thành phố Hồ Chí Minh tự nó đã có sức mạnh bắt nguồn từ cái đà vươn lên không ngừng của dân tộc, được hun đúc từ nhiều nghìn năm trong lịch sử dân tộc và được tôi luyện trong quá trình đấu tranh với các loại kẻ thù từ trong xã hội phong kiến cho đến khi phải đương đầu với chủ nghĩa thực dân.

Song, sẽ không thấy hết đặc điểm và tính chất của quá trình phát triển văn hóa Sài Gòn - Thành phố Hồ Chí Minh, nếu không thấy hết sự tiếp xúc, giao lưu, hội tụ những giá trị văn hóa phương Đông và chịu ảnh hưởng sớm nhất văn hóa phương Tây ở một thành phố cửa ngõ phía Nam tổ quốc. Có thể nói, văn hóa Sài Gòn - Thành phố Hồ Chí Minh có được như hôm nay là kết quả tích cực của sự giao lưu, tiếp biến và hội tụ những giá trị tinh hoa nhiều nền văn hóa khác nhau ở các dân tộc phương Đông và phương Tây, nhất là văn hóa Trung Hoa, văn hóa Pháp và Mỹ. Là cửa ngõ phía Nam của tổ quốc, có điều kiện tiếp xúc sớm và nhiều với văn hóa phương Tây, Sài Gòn - Thành phố Hồ Chí Minh là nơi chịu ảnh hưởng sâu sắc nền văn hóa - văn minh phương Tây. Nhờ tiếp xúc với văn hóa phương Tây, Sài Gòn - Thành phố Hồ Chí Minh đã nhanh chóng phát triển, đổi mới theo hướng tiếp cận với khoa học công nghệ tiên tiến, sớm thích nghi với tư duy lý luận và nền văn minh công nghiệp hiện đại. Đó là mặt tích cực. Nhưng không phải mặt tích cực ấy phát triển tự nhiên, thuận chiều mà không gặp bất cứ trở ngại nào. Một cuộc đấu tranh mới không chỉ giữa giá trị văn hóa truyền thống với các hệ tư tưởng cổ hủ, phong kiến mà với cả tư tưởng tư sản và các loại văn hóa đồi trụy, lai căng, mất gốc, để hình thành những giá trị văn hóa mới, những nhân cách văn hóa phù hợp với thời đại cách mạng vô sản. Nếu trong văn hóa truyền thống ở Sài Gòn đã hình thành những nhân cách văn hóa có sự phóng khoáng trong sinh hoạt và giao tiếp, sự cởi mở trong giao lưu, tiếp nhận cái mới, thì khi tiếp xúc với văn hóa phương Tây, nó được chuyển hóa nhanh chóng thành tinh thần dân chủ, phong cách sáng tạo cái mới và tư duy tôn trọng thực tế. Nhờ thế, tính dân tộc của văn hóa đã hiện đại hóa, con người phát triển theo hướng hiện đại, văn minh theo đà phát triển của cách mạng khoa học và công nghệ trên thế giới, theo đà phát triển kinh tế thị trường có xu hướng toàn cầu hóa và tri thức hóa. Những ưu thế đó đã tạo cho con người Sài Gòn - Thành phố Hồ Chí Minh với bản chất vốn có của mình càng thêm phóng khoáng, năng động trong tư duy, dễ tránh được những gì bảo thủ, gò bó, ngăn cản bước tiến của xã hội. Đó chính là những nét văn hóa đáng quý của thời đại công nghiệp mà chúng ta đang hướng tới trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Thế giới vận động theo quy luật khách quan và chịu sự tác động của những xu hướng biến động chung trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội. Xu thế toàn cầu hóa, khu vực hóa, xu thế hòa bình ổn định và phát triển, xu thế đấu tranh cho độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội là những xu thế chủ yếu trong giai đoạn hiện nay.

Là một thành phố công nghiệp trẻ, đạc biệt với vị trí đầu mối giao lưu quốc tế của cả nước, thành phố Hồ Chí Minh đã tranh thủ được nhiều thời cơ và cũng gặp không ít trở ngại trong quá trình toàn cầu hóa hiện nay. Trước hết, thử thách mà thành phố Hồ Chí Minh cần vượt qua chính là ở bản thân mình. Trước những tác động của kinh tế thị trường, xu thế "thương mại hóa" trong văn hóa nghệ thuật diễn ra tràn lan. Cho nên, đòi hỏi văn hóa nghệ thuật phải có bản lĩnh vững vàng trước mọi cám dỗ. Thử thách thứ hai là phải đối mặt với nguy cơ bị hòa tan trước nhiều làn sóng văn hóa khác nhau trên thế giới. Hiện nay có rất nhiều kênh để đến với người thưởng thức văn hóa nghệ thuật, có những kênh thông tin nằm trong tầm quản

lý, nhưng cũng có những kênh thông tin nằm ngoài tầm kiểm soát. Vì thế, nhiều làn sóng văn hóa có thể tràn vào Việt Nam nói chung và thành phố Hồ Chí Minh một cách dễ dàng. Là một trong hai trung tâm kinh tế, văn hóa – xã hội lớn nhất nước, thành phố Hồ Chí Minh từ xưa đã là địa chỉ trọng tâm để các lực lượng phản động tấn công vào. Ngày nay, với cơ chế mở, Việt Nam muốn làm bạn với tất cả các nước trên thế giới, các lực lượng phản động lại càng có cơ hội để tìm mọi cách tấn công. Ngoài ra, những tư tưởng cá nhân cực đoan, lối sống thực dụng, gấp gáp, kích động bạo lực, tuyệt đối hóa đồng tiền…được ẩn trong những văn hóa phẩm độc hại đã trở thành mối lo của toàn xã hội.

Cùng với toàn cầu hoá là sự xâm nhập ồ ạt của khoa học và công nghệ. Chúng ta không thể phủ nhận vai trò cực kỳ to lớn của nó đối với sự phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội. Nhưng sự phát triển khoa học công nghệ cũng có hai mặt của nó: tác động tích cực và tác động tiêu cực. Chỉ tính riêng khía cạnh truyền thông đại chúng, chúng ta cũng đủ thấy được điều này. Ở Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay, truyền thông đại chúng đã trở thành một bộ phận quan trọng của đời sống văn hóa xã hội toàn thành phố. Nó đã trở thành một nhu cầu thiết yếu trong đời sống cá nhân và tất cả các tầng lớp trong xã hội. Nó trở thành một phương thức sinh hoạt tinh thần phong phú của người dân. Người dân Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay được phục vụ bởi một hệ thống truyền thông khổng lồ, nếu chỉ tính bằng con đường chính thức, đã có thể thống kê được: Về kênh truyền hình tiếng Việt: tại Thành phố, người dân đã có thể sử dụng cùng một lúc hơn 10 kênh của VTV, HTV, ĐN, BD, TTV…Nếu dùng thêm cáp truyền hình thêm 8 kênh nữa. Nếu dùng anten parabol: 30 kênh.

Như vậy, rõ ràng truyền thông đại chúng đã ảnh hưởng không nhỏ đến đời sống văn hóa nghệ thuật của người dân Thành phố Hồ Chí Minh.

Khi nói về tác động của công nghệ thông tin đối với văn hóa nghệ thuật, chúng ta không thể không nhắc đến một sản phẩm của công nghệ thông tin phục vụ cho nghe nhìn hoàn hảo nhất và càng ngày càng trở nên phổ biến ở Việt Nam, nhất là ở Thành phố Hồ Chí Minh trong thời đại hiện nay, đó chính là: mạng Internet. Để truy cập vào Internet, người Việt Nam có thể qua các cổng ISP: FPT, NETNAM, CINET, VITRANET, PHƯƠNGNAMNET. Thông tin có thể tìm thấy tức thì qua các website thông qua âm thanh, hình ảnh (động và tĩnh). Chỉ tính riêng tại Thành phố Hồ Chí Minh, từ các chủ thể ISP, ICP đã có 13 cổng vào Internet chủ yếu như: CINET, SAIGONNET, PHƯƠNGNAMNET, FPT, VNN, NETNAM…với tổng cộng gần 70.000 thuê bao, trong đó có những thuê bao dịch vụ (số thuê bao này có sức lan tỏa rộng lớn, đặc biệt là trong thanh thiếu niên, học sinh, sinh viên). Chỉ tính riêng trên địa bàn Quận 1 đã có đến hơn 300 cửa hàng dịch vụ. Cùng với hơn 2500 cửa hàng cho thuê băng video, trên 100 ăngten parabol cho phép chuyển tải thông tin và hình ảnh trực tiếp từ vệ tinh các nước về Thành phố … Tất cả phương tiện kỹ thuật phong phú và hiện đại ấy luôn luôn là con dao hai lưỡi: nó giải quyết nhanh nhạy các nhu cầu về thông tin trong nước vô cùng cần thiết cho hội nhập, cho làm ăn buôn bán và giao lưu với bên ngoài … nếu không có nó đất nước sẽ tụt hậu. Nhưng mặt khác, lợi dụng các phương tiện truyền thông này và với những ý đồ đen tối, các thế lực phản động đã chuyển tải những nội dung văn hóa độc hại vào mọi tầng lớp nhân dân.

Cùng với Internet, phát thanh, truyền hình và các sản phẩm nghe nhìn khác đang hàng ngày, hàng giờ tác động mạnh mẽ đến đời sống tinh thần của nhân dân thành phố. Có thể nói, đó là một sức mạnh vô hình khổng lồ đang tác động vào việc hình thành nhân cách, đạo đức, lối sống, ứng xử, cảm thụ …của nhân dân.

Vấn đề "làng xã toàn cầu"trong lĩnh vực văn hóa chưa có các hiệp ước kiểm soát thông tin đã và đang là một thách thức không nhỏ đối với việc giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc nói chung và Thành phố nói riêng. Trước tình hình đó, cần có những phương hướng, giải pháp cụ thể để nhằm giữ gìn các giá trị văn hóa truyền thống đồng thời tiếp thu có hiệu quả những tinh hoa văn hóa thế giới. Theo chúng tôi, Thành phố cần tiến hành một số giải pháp cơ bản sau:

1. Giải pháp tăng cường sự lãnh đạo quản lý của Đảng và các cấp chính quyền

2. Giải pháp về tăng cường công tác giáo dục thẩm mỹ - nghệ thuật cho công chúng.

Giải pháp này không phải là mới bởi đã có rất nhiều công trình nghiên cứu đề cập đến. Tuy nhiên, trong xã hội hiện nay thì đây được xem là giải pháp cơ bản. Đặc biệt ở địa bàn thành phố Hồ Chí Minh, thị hiếu thẩm mỹ của công chúng lại hết sức phức tạp. Trong chương trình "*Tôi và chúng ta*" ở Đài truyền hình HTV7 về vấn đề Giao lưu văn hóa nghệ thuật ở thành phố Hồ Chí Minh, các nhà chức trách Thành phố cũng đã quan tâm nhiều đến đội ngũ công chúng hiện nay. Có ý kiến bộc lộ sự lo lắng thực sự cho thị hiếu thẩm mỹ của lớp trẻ hiện nay. Làm sao ngăn chặn được những ảnh hưởng xấu trong xu thế toàn cầu hóa? Đó là nỗi lo, sự trăn trở của không ít những người có lương tâm và trách nhiệm trước thời cuộc. Nhưng cũng có ý kiến tin tưởng hơn ở lớp trẻ và cho rằng con người Việt Nam từ xưa đến nay vốn có bộ gien, năng lực và sức đề kháng đặc biệt để loại trừ những độc tố, tiếp thụ những tinh hoa của thế giới. Văn hóa là một khái niệm mở và bền vững nên không cần lo lắng quá. Cần loại trừ những yếu tố tiêu cực để không làm xấu đi chứ không thể sụp đổ.

Xét theo tâm lý lứa tuổi, lớp trẻ bao giờ cũng bồng bột, xóc nổi, thích cái mới, cái lạ; nhiều khi thích nhưng không hiểu sao mình thích mà chỉ là chạy theo xu thế chung của thời đại, đón nhận vồ vập với thói quen cảm tính hơn là sự hiểu biết một cách chủ động. Sau một thời gian, lớp trẻ mới nhận ra rằng cái đó không phù hợp với thị hiếu thẩm mỹ của dân tộc mình. Vì vậy, cần thực hiện những biện pháp để giáo dục thị hiếu thẩm mỹ - nghệ thuật cho công chúng Thành phố sau đây:

- Giáo dục trình độ nhận thức, trình độ thẩm mỹ cho khán giả, đặc biệt là sinh viên, học sinh trong viêc thưởng thức văn hóa nghệ thuật. Giáo dục bằng các phương tiện thông tin đại chúng như báo chí, đài phát thanh truyền hình ở Trung ương và địa phương. Cần giáo dục từ mầm non, tiểu học, phổ thông cho đến đại học. Những làn điệu quê hương, những lời ru ngọt ngào của mẹ sẽ là chất keo kết dính đứa trẻ với dân tộc mình mai sau.

- Cần phải có chiến lược giáo dục thẩm mỹ một cách tổng thể, toàn diện hệ thống từ thấp lên cao, nếu không hiện tượng lớp trẻ vô cảm hay loạn cảm giác sẽ khó mà tránh khỏi. Vấn đề là phải tự đề kháng chứ không phải cấm, càng cấm càng nguy hiểm. Giới trẻ cần phải biết chỗ nào đúng, chỗ nào sai để tự điều chỉnh. Thế hệ mai sau có giữ gìn được bản sắc văn hóa dân tộc để tiếp thu tinh hoa văn hóa nước ngoài hay không phụ thuộc rất nhiều vào chiến lược giáo dục thị hiếu thẩm mỹ - nghệ thuật hiện nay.

PGS.TS Tạ Văn Thành đã rất có lý khi cho rằng: "*Trong việc giáo dục một thị hiếu thẩm mỹ tốt, cũng phải giải quyết mối quan hệ giữa cái dân tộc và cái quốc tế, chú ý quy luật giao lưu văn hóa. Cần chống thói bắt chước thiếu sáng tạo, đầu óc sùng ngoại, chủ nghĩa lấy châu Âu làm trung tâm, tự ti dân tộc…mặt khác, chống thái độ tự đóng kín, óc bài ngoại, những tư tưởng mang màu sắc dân tộc chủ nghĩa, bảo vệ và phát triển bản sắc dân tộc của văn hóa*". "*Song song với sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, phải dần dần xây dựng quan điểm, lý tưởng, thị hiếu, tình cảm thẩm mỹ phù hợp với xã hội công nghiệp*"[(1)].

3. Giải pháp đấu tranh chống sự xâm nhập của văn hóa nghệ thuật độc hại.

Kết luận Hội nghị lần thứ 10 BCH TW Đảng khoá IX đã khẳng định: "*Cuộc đấu tranh trên lĩnh vực tư tưởng- văn hóa diễn ra ngày càng gay go, quyết liệt, phức tạp. Các thế lực thù địch sử dụng các sản phẩm và hoạt động văn hóa để thực hiện "diễn biến hòa bình". Tập trung vào việc hạ thấp làm phai nhạt, dẫn đến suy thoái về lý tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân ta. Chúng mưu toan dùng văn hóa để "phi chính trị hóa" đời sống xã hội và "giải thể hệ tư tưởng Mác-Lênin", từ đó thực hiện âm mưu và mục tiêu xóa bỏ chế độ xã hội chủ nghĩa trên đất nước ta và các nước XHCN khác, cũng như chống lại các lực lượng tiến bộ trên toàn thế giới*"[(2)].

Rõ ràng, cuộc đấu tranh trên lĩnh vực tư tưởng - văn hóa diễn ra ngày càng phức tạp trên toàn thế giới. Đối với nước ta, kẻ thù của CNXH đã tiếp tay cho thế lực thù địch ở nước ngoài kết hợp với bọn phản động trong nước chống phá cách mạng trên nhiều lĩnh vực, trong đó có văn

hóa nghệ thuật. Văn hóa nghệ thuật là lĩnh vực gắn liền với hình thái ý thức xã hội và cuộc đấu tranh tư tưởng, vì vậy kẻ thù đã lợi dụng sự giao lưu và mở cửa để đưa các tác phẩm văn hóa nghệ thuật có nội dung chống phá chế độ xã hội chủ nghĩa vào nước ta ngày càng nhiều. Hơn lúc nào hết, chúng ta phải nâng cao cảnh giác cách mạng, chủ động phá tan âm mưu "diễn biến hoà bình" trên lĩnh vực văn hóa nghệ thuật, tạo điều kiện thuận lợi để phát huy sức mạnh tối đa của yếu tố nội sinh trong việc chống trả sự xâm nhập của các yếu tố độc hại từ bên ngoài. Bên cạnh cơ cấu tiếp nhận, cần phải xây dựng một cơ cấu thanh lọc và phản công lại mọi thứ văn hóa phẩm độc hại này.Tuy nhiên, việc chống "diễn biến hòa bình"phải đặt trong bối cảnh quan hệ quốc tế ngày càng mở rộng, giao lưu về văn hóa nghệ thuật ngày càng được tăng cường, không nên vì cuộc đấu tranh này mà đóng cửa, chối từ tiếp thu tinh hoa văn hóa thế giới.

Để cuộc đấu tranh trên lĩnh vực này đạt được kết quả tốt, cần phải có những biện pháp ngăn chặn kịp thời và thích hợp như sau:

Thứ nhất, Thành phố Hồ Chí Minh, trước hết là các cơ quan nghiên cứu lý luận của Thành phố cần xây dựng một đội ngũ lý luận phê bình văn hóa nghệ thuật vững vàng về chính trị, có trình độ chuyên môn cao, được cung cấp những cơ sở vật chất và thông tin đầy đủ để họ có thể đảm nhận tốt vai trò là người chiến sĩ trên mặt trận tư tưởng. Vạch trần những âm mưu đen tối của các thế lực thù địch ở trong và ngoài nước, góp phần giữ vững sự thống nhất về tư tưởng trong nhân dân.

Thứ hai, Sở Văn hóa - Thông tin Thành phố cần tăng cường các biện pháp quản lý hoạt động văn hóa nghệ thuật bằng pháp luật bên cạnh những biện pháp tuyên truyền giáo dục tư tưởng. Đồng thời tạo điều kiện thuận lợi cho sự sáng tạo nhiều những tác phẩm văn học, nghệ thuật có giá trị tư tưởng- nghệ thuật cao, kịp thời cung cấp những món ăn tinh thần bổ ích và làm lành mạnh hóa đời sống tinh thần của nhân dân.

Thứ ba, Các cơ quan quản lý và bảo vệ pháp luật cần tăng cường các biện pháp đấu tranh chống sự xâm nhập và phát triển lan tràn của các phương tiện nghe nhìn độc hại. Sự bùng nổ của truyền thông đại chúng, số lượng của các sản phẩm nghe nhìn đang tràn ngập vào Thành phố tác động đến nhiều lứa tuổi khác nhau, đặc biệt là thanh niên, học sinh. Các sản phẩm độc hại cũng qua đó xâm nhập vào càng ngày càng nhiều, mức độ càng cao, gây tác hại xấu đến xã hội. Vì vậy, các cơ quan chức năng cần phải có những biện pháp quản lý và kiểm tra các sản phẩm xuất - nhập khẩu thật chặt chẽ. Đặc biệt ở lĩnh vực băng, đĩa lậu. Về truy cập Internet, cần tuyên truyền sâu rộng những nguy cơ bất lợi và tai hại khó lường của việc truy cập những trang web độc hại. Yêu cầu các đại lý cho truy cập Internet làm cam kết việc không giới thiệu và truy cập những trang web có nội dung xấu.

Để xây dựng Thành phố Hồ Chí Minh trở thành một thành phố văn minh, hiện đại, có tầm cỡ và vị trí quốc tế còn có nhiều việc cần phải làm. Phát triển kinh tế, xã hội là điều tất yếu và hết sức quan trọng. Song, thiết nghĩ phát triển văn hoá và giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc là điều không thể thiếu để Thành phố thực sự là một thành phố văn minh, hiện đại.

Chú thích: * Thạc sĩ Văn hóa học, giảng viên khoa Văn hóa và Phát triển, Học viện Chính trị khu vực II.

1. Tạ Văn Thành (1990); *Tìm hiểu về cách mạng tư tưởng văn hóa,* Nxb Sự thật, Hà Nội.

2. Ban Tư tưởng – Văn hóa Trung ương (2004), Tài liệu nghiên cứu lí luận Hội nghị lần thứ mười Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa IX, *Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.*